

Dve cesarstvi

Nedavno je v britanski, pa tudi evropski javnosti nastal pravi politični škandal, ki se je bučno končal s prisilnim odstopom ministra Njenega Veličanstva. Angleški minister Ridley je namreč v nekem ne-
previdnem intervjuju primerjal zahodno-nemškega kanclerja Kohla Hitlerju. Bolj točno, dejal je, da bi bilo skoraj bolje že med vojno vdati se Hitlerju, kot pa sedaj Evropi bruseljskih birokratov, ki so pod vplivom in nadmočjo bonnske vlade. Sama Francija pa da je pravzaprav rep nemške Kohlove vlade! Vsekakor močne izjave, ki so prišle iz ust predstavnika britanske vlade. Nastal je pravi škandal. Minister je sicer potem prvotne ognjevitve izjave nekoliko popravil, vendar prepozno. Sama gospa Thatcherjeva, katere simpatijo je Ridley baje do sedaj užival, ni mogla mimo vala protestov tako znotraj Velike Britanije kot tudi zunaj nje, zlasti, se razume, v Nemčiji, pa tudi v Franciji. Hudo (a ne preveč) jeziki pa zatrjujejo, da je, kar je rekel Ridley, na široko mnenje tudi celotne britanske vlade, pa tudi večine angleške javnosti. Razlika je le v tem, da posebej londonska vlada tega ne more javno izreči...

Naj bo tako ali drugače, vse to kaže na določene probleme, ki nastajajo prav ob bližnji nemški združitvi. Politični opazovalci se mnogokrat sprašujejo, kako se bo novi nemški kolos vedel v evropskem in svetovnem okviru po zedinjenju. Bo prišlo do četrtega Rajha? Upamo, da ne! Vsekakor se tu odpirajo večni problemi evropske varnosti in sožitja med narodi in državami stare celine.

Do leta 1871 je bila Nemčija lepo razdeljena na veliko število držav in držav: kraljevine, velike vojvodine, kneževine, vojvodine — to so bile klasične državne oblike nemškega sveta. Bavarska, Saška, Prusija in Württemberg — te so imele svoje kralje še vse do leta 1918, ko je nemško cesarstvo razpadlo. Prav tako so bili veliki vojvode v Meklemburgu (dve državi), Oldenburgu itd. Nemško cesarstvo, nastalo po zmagi Prusije nad Francijo pri Sedanu leta 1870, je torej še vedno upoštevalo te državne individualnosti znotraj svojega imperija od Viljema I., pod Bismarckovo vladavino z močnim rožljanjem z orožjem vse do Viljema II., propadlega po prvi svetovni vojni, ko je sicer v begunstvu kot zadnji evropski cesar izpred prve vojne dočakal skoraj konec druge svetovne vojne (umrl je namreč leta 1941).

Danes sicer ne moremo govoriti več o nemškem cesarstvu v ožjem pomenu, vendar pa se prav z novo bližnjo združitvijo Nemčije nehoti bliža nekakemu modernemu ekonomskemu cesarstvu. Helmut Kohl ni sicer novi Otto von Bismarck, bonnski

dalje na 2. strani ■

Predsednik Peterle pri papežu in Andreottiju

Govor je bil tudi o naši manjšini

»Obisk v Rimu je nadaljnji doprinos h krepitvi sodelovanja med Slovenijo in njeno sosedo Italijo«. Tako je predsednik slovenske vlade Lojze Peterle označil obisk, ki ga je v ponedeljek, 30. julija, opravila v Rimu delegacija slovenskih krščanskih demokratov. Člani delegacije so se zgodaj zjutraj srečali s papežem Janezom Pavlom II. v njegovi poletni rezidenci Castelgandolfo. Obrazložili so mu stanje v Sloveniji in Jugoslaviji ter se zavzeli za avtonomijo slovenske škofovske konference, ki je trenutno le pokrajinska konferenca v okviru enotne jugoslovanske konference. Govor je bil tudi o obisku papeža Janeza Pavla II. v Sloveniji in na Hrvaškem. V tej zvezi je papež dejal, da bo do tega obiska prišlo, ko bodo za to dani pogoji.

V palači Chigi v Rimu je delegacijo slovenskih krščanskih demokratov sprejel predsednik vlade Andreotti. V daljšem pogovoru so se dotaknili trenutnega stanja v Sloveniji, zlasti prizadevanj za nadaljevanje procesa demokratizacije in za uveljavitev slovenske suverenosti v okviru konfederalne ureditve jugoslovanske države. Govor je bil tudi o procesu evropske integracije, pri čemer želi sodelovati tudi Slovenija.

Predsednik Peterle je sogovornika in gostitelja opozoril na problem narodnih manjšin, slovenske v Italiji in italijanske v Istri. V tej zvezi je predvsem ugotovil, da je trenutno v slovenskem parlamentu v Ljubljani pet poslancev italijanske narodnosti: trije so bili izvoljeni, ker tako določajo zakonski predpisi, dva pa sta bila izvoljena kot kandidata političnih strank. Peterle je poleg tega omenil nadaljnje ukrepe, ki se pripravljajo za zaščito italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji. Voditelj slovenske delegacije je sprožil tudi vprašanje zaščite Slovencev v Italiji in ga v tej zvezi opozoril na pomanjkljivosti in nedoslednosti v Maccanicovem zakonskem osnutku.

Predsednik Andreotti je pokazal veliko zanimanje za izvajanja svojega slovenskega gosta in je glede Maccanicovega zakona dejal, da se bo zavzel za njegovo izboljšanje. Sprejel je tudi vabilo delegacije, naj obišče Slovenijo. Pogovorom v palači Chigi je prisostvoval tudi jugoslovanski veleposlanik v Rimu Štrbac.

Še isti dan se je slovenska delegacija sestala v Trevisu z ministrom za prevoze Berninijem. Ta je sicer stari znanec in je s Slovenijo že navezal tesne stike, ko je

dalje na 2. strani ■

Dario Locchi župan v Nabrežini

Za devinsko-nabrežinskega župana je bil izvoljen krščanski demokrat Dario Locchi. Vodil bo občinski odbor, v katerem so za Ssk Bojan Brezigar, Mitja Terčon in Vera Tuta Ban; za PSI Vittorino Caldi in Lorenzo Corigliano; za KD Sonja Cerovac Greblo.

Seja občinskega sveta je bila v torek, 31. julija. Nova večina ima v občinskem svetu 14 svetovalcev od 20. V opoziciji so štirje komunisti (dva Italijana in dva Slovenca), zeleni Wehrenfennig in misovec. V večini so po štirje svetovalci Ssk in PSI ter šest krščanskih demokratov.

Slovenska skupnost se je odločila za večino s KD in PSI, ker ni hotela dovoliti, da bi bilo slovensko prebivalstvo kratkoma izločeno iz uprave in v političnem pogledu dejansko »odpisano«. V sedanjem občinskem svetu je šest svetovalcev slovenske narodnosti (4 Ssk in 2 KPI), vsi ostali so Italijani. Glede na takšno stanje in gle-

de na trdno zavezništvo med KD in PSI (skupno 10 ali polovica svetovalcev) je bila Ssk dejansko prisiljena glasovati za župana kandidata stranke relativne večine Locchija, saj druge izbire takorekoč ni bilo.

Koalicija KD, Ssk in PSI bo trajala do januarja 1993, ko se bo preverilo njeno delo in se bo ponovno proučila celotna sestava občinskega odbora. Kar zadeva župana, zagovarja Ssk načelo rotacije, KD pa je na to načelno pristala.

Mislimo, da se je Ssk odločila za moдро in perspektivno rešitev, kar je seveda tembolj hvalevredno glede na izredno težavni in kočljivi položaj v občini. Njeni izvoljeni predstavniki, ki so vsi v svojih najboljših letih in sestavljajo po splošni oceni najbolj homogeno in tudi v upravnem pogledu dobro pripravljeno ekipo, nudijo jamstvo, da bo slovensko prebivalstvo in njegovi problemi imeli še dalje svoje pristne glasnike v občinski upravi.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 5. avgusta, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojnu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Pepi iz Pliskovice pri turškem sultanu« (Dušan Pertot); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 12.40 Pihalni orkestri; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Počitniški rendez-vous; 17.00 Alojz Rebula: »V Sibilinem vetru«, roman; 18.30 Glasbeni portret Urbana Kodra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 6. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.10 Mirko Mahnič: »Prebujanje Moderne«, radijska igra; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Slovenski kantavtorji; 12.00 »Morje« — včeraj, danes, jutri; 12.40 Pevska skupina Števerjan; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 7. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Rezija '89; 9.10 »Skriti dnevnik« (Leopold Suhodolčan - Jožko Lukeš); 10.00 Poročila in pregled tiska; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 8. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 V Evropo in nazaj, manjšinski potopis; 9.10 »Skriti dnevnik« (Leopold Suhodolčan - Jožko Lukeš); 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Južnoameriška folklor; 12.40 Mešani zbor Hrast iz Doberdoba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Oblaki so rudeči; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Med zemljo in sanjami; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 9. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Danes za boljši jutri; 9.10 »Skriti dnevnik« (Leopold Suhodolčan - Jožko Lukeš); 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Dobrodošlo, poletje!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Jugoslavija 1941-1945; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 10. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 9.10 »Skriti dnevnik« (Leopold Suhodolčan - Jožko Lukeš); 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Goriški film Videomonitor 1990; 12.35 Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Staneta Kavčiča; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 11. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.10 Mirko Mahnič: »Neznani župančiči«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Flavtistka Mateja Haller in pianist Bojan Gorišek; sopranistka Olga Gracelj in pianist Neva Merlak; Godalni kvartet Slovenske filharmonije; mešani zbor Primorec-Tabor z Opčin vodi Matjaž Šček; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 In exilium; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Mihail Gorbačov na počitnicah, problemi ostajajo

Sovjetska tiskovna agencija Tass je sporočila, da se je predsednik Gorbačov 30.7. odpravil na počitnice na Krimski polotok. Ta odločitev naj bi pričala, da so razmere v Sovjetski zvezi pod nadzorstvom in da se Mihail Gorbačov trenutno bolj ukvarja z oblikovanjem novega sporazuma, ki naj bi urejal odnose med sovjetskimi republikami kakor z reševanjem hudih napetosti v Gruziji, oziroma o vse bolj odločnih zahtevah po neodvisnosti posameznih sovjetskih republik.

V Gruziji se medtem nadaljuje mirna zasedba železniškega vozlišča v mestu Samtredia po opozicijskih skupinah, ki zahtevajo, naj bi tudi v tej kavkaški republiki

vedli večstrankarski sistem in svobodne ter demokratične volitve. Tamkajšnje oblasti pa ne nameravajo popustiti in so zagrožile, da bodo poslale vojsko, ki naj razžene množico. O protestnih demonstracijah poročajo tudi iz drugih gruzinskih mest.

Ukrajinski parlament je v ponedeljek, 30. julija, odobril sklep, po katerem bo ta republika odpoklicala svoje državljane, ki služijo vojaški rok ali so redni vojaki in policijski agenti v posebnih enotah, ki skrbijo za mir v krajih, kjer so v minulih mesecih bili narodnostni spori. Ukrajinski državljani, je rečeno v novem zakonu o služenju vojaškega roka, bodo odslej ostali na ozemlju republike Ukrajine.

Namestnik litovske predsednice vlade Ozolas pa je obžaloval, da je prišlo do zastojev glede pogajanj z Moskvo v zvezi z neodvisnostjo te baltske države. Litovska vlada je v tem smislu imenovala posebne komisije in izvedence, ki naj bi preučili razne možnosti in člene pogodbe med Vilniusom in Moskvo. Litovska vlada bi rada čim prej začela s pogajanjmi o neodvisnosti, da bi tako lahko kot suverena država načela vrsto hudih, odprtih vprašanj.

—o—

MARKOVIĆ USTANAVLJA STRANKO

Predsednik jugoslovanske zvezne vlade Ante Marković je na velikem zborovanju na Kozari napovedal oblikovanje nove stranke, in sicer Zveze reformskih sil. Zborovanja se je udeležilo več kot 100 tisoč ljudi. Zvezo naj bi podprli vsi državljani, ki pozitivno ocenjujejo program zvezne vlade.

OBISK PRI PAPEŽU IN ANDREOTTIJU

■ nadaljevanje iz strani 1

bil predsednik dežele Veneto. Srečanja v Trevisu so se udeležili predstavniki Krške demokracije iz Veneta, Furlanije Julijske krajine in Tridentinske - Južne Tirolske.

a. b.

Dve cesarstvi

■ nadaljevanje s 1. strani

zvezni predsednik von Waizsaecker ni kak cesar Viljem Hohenzollern! Vendar pa se današnja in verjetno še bolj bodoča Nemčija ne odmika veliko od idealov prej omenjenih mož preteklosti. Tu raje izpustimo vmesno temačno in turobno obdobje Führerjeve velike Nemčije, ki — upamo — ne bo za zgled današnjim ali bodočim oblastnikom ob Renu.

Vse to in še kaj drugega lahko prihaja na misel današnjemu opazovalcu ob perspektivah bodoče Nemčije. In to še posebej v luči procesa evropske integracije, ki se seveda odpira tudi za nekdanje države komunističnega bloka — in torej tudi nekdanje Vzhodne Nemčije. Prav eden velikih nemških osebnosti bližnje preteklosti, Konrad Adenauer, je bil močan zgled prve evropske gradnje. Upati je, da bo ta povojni duh tudi sedaj in v novejši, posodobljeni izdaji preveval po nemških političnih poljanah in skupno z ostalimi evropskimi duhovi preteklosti (Schumann, Monnet, De Gasperi) prispeval k pravilni izbiri za dogajanje v srcu Evrope!

Srečanje v Benetkah

Ministrski predsednik Andreotti in zunanji minister De Michelis sta v sredo, 1. t.m., gostila v Benetkah ministrske predsednike Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije in Madžarske. Šlo je za vrhunsko zasedanje takomenovane »pentagonalne pobude«, ki predstavlja novo obliko gospodarskega, socialnega in kulturnega sodelovanja med že omenjenimi državami. Začetnik takšnega sodelovanja je bila pred več kot desetimi leti delovna skupnost Alpe Adria, glavni namen pentagonalne pobude pa je krepitev demokracije na Madžarskem, Češkoslovaškem in v Jugoslaviji. Peterica omenjenih držav je sklenila sodelovati na področju prevoza, okolja, telekomunikacij, male in srednje industrije ter na področju kulture, znanosti in informacije. Kar zadeva prevoze, je treba omeniti avtocestne in železniške povezave od

Trsta preko Ljubljane in Zagreba do Budimpešte, v poštah pa prihajajo tudi letalske povezave. O vseh teh problemih je bil govor na zasedanju. V središču pozornosti je bila tudi manjšinska problematika, saj je italijanski zunanji minister De Michelis prejšnji mesec posredoval v Københavnu skupen dokument z vrsto predlogov.

Dan prej je bilo v Benetkah zasedanje predstavnikov Italije, Jugoslavije, Avstrije, Madžarske in Češkoslovaške. Na sporedu bo takomenovani družbeno-kulturni forum, na katerem bodo kulturni predstavniki omenjenih petih držav razpravljali o skupnih zgodovinskih ter socialno-kulturnih koreninah srednjeevropskega območja. V torek zvečer je bil na sporedu neuradni sestanek ministrov za zunanje zadeve, ki so proučili dokumente, o katerih je tekla razprava naslednji dan.

Počival bo v domovini

Dne 9. februarja letos so bili ponovno vzpostavljeni redni diplomatski odnosi med Madžarsko in Sveto stolico. Odnosi so bili prekinjeni kmalu po drugi svetovni vojni. Takratni katoliški primas, kardinal Mindzenty, je bil leta 1948 obsojen na do smrtne ječo zaradi veleizdaje, vohunstva in valutnih prekrškov. Kardinal je bil osvobojen med madžarsko vstajo v Budimpešti leta 1956 in se je ob sovjetski vojaški zasedbi zatekel v ameriško veleposlaništvo, kjer je bil nič manj kot 14 let.

Tedaj je prišlo do sporazuma med madžarsko vlado in Vatikanom, tako da je kardinal Mindzenty lahko zapustil Madžarsko in se nastanil v Avstriji, kjer je umrl štiri leta kasneje, ko mu je bilo 83 let. Zdaj so v teku pogovori, da bi njegove zemске ostanke prenesli v stolnico v Estergomu, kjer je bil sedež njegove nadškofije. Zemski ostanki kardinala Mindzentyja počivajo v avstrijskem romarskem središču Maria Zell, kjer se je poklonil njegovemu spominu papež Janez Pavel II., ko je opravil pastirski obisk v Avstriji.

POLITIČNI ZLOČIN V ANGLIJI

Umor britanskega poslanca Iana Gowa, ki je bil dolgoletni sodelavec ministrske predsednice Thatcher, je močno odjeknil v Veliki Britaniji. Nihče si še ni prevzel odgovornosti za atentat, vendar je policija prepričana, da je zločin zagrešila severnoirska teroristična organizacija IRA. Preiskovalci so izrazili ta sum predvsem glede na dejstvo, da je Gow bil na seznamu »možnih žrtev«, ki so ga našli v nekem stanovanju v predmestju Londona, kjer so imeli svojo postojanko irski teroristi.

Preiskovalci ugotavljajo, da je IRA spremenila svojo taktiko. Do nedavnega so v glavnem napadali manjše vojaške postojanke, vežbališča in naborne urade. Vrsta atentatov v zadnjih tednih pa kaže, da IRA začne napadati civiliste. Umor Iana Gowa, trdijo preiskovalci, je dokaz, da hočejo severnoirski teroristi zdesetkati politično vodstvo države in tako s silo izboriti neodvisnost Severne Irske.

PREDLOG DEKLARACIJE O NARODNI SPRAVI

Zakonodajno-pravna komisija slovenske skupščine je pred dnevi odobrila predlog deklaracije o narodni spravi. V deklaraciji je rečeno, da je narodna sprava predvsem v odnosih med ljudmi in je pretežno nepravne narave, kot so moralni, etični in drugi odnosi intimno človeške, psihološke in sociološke narave. Zato se zastavlja vprašanje, ali je sploh možno z državnim aktom ugotoviti in razglasiti narodno spravo, ki je lahko samo dejanska in ne pravna.

Država mora zagotoviti možnosti, je še rečeno v predlogu deklaracije, da se ugotovijo vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembna za osvetlitev in razjasnitev problemov, iz katerih izhaja potreba po narodni spravi, ter sprejeti predpise, ki bi odpravili morebitne ovire za proces narodne sprave ter ustvariti pravno podlago za odpravo prizadevanj krivic.

Prizadevanja za enotno predstavniško telo

Pred dnevi je bila v Celovcu seja, na kateri bi se morali dogovoriti o skupnem političnem telesu, ki bi zastopal koristi slovenskih Korošcev do Slovenije in Jugoslavije, do avstrijske in koroške vlade. Na srečanju je bil prisoten tudi slovenski minister za stike z zamejstvom dr. Janez Dular. Zveza slovenskih organizacij v svojem poročilu pravi, da se ne strinja s stališči drugih slovenskih organizacij na Koroškem glede vprašanja, kdo naj bi bil zastopan v skupnem Koordinacijskem odboru. Zveza slovenskih organizacij predlaga, naj bi z dvotretjinsko večino sklepali o poglavitnih vprašanjih, kot so stališče do avstrijskih in koroških deželnih zakonskih osnutkov, sodelovanje s predstavniškimi telesi republike Avstrije in z republiko Slovenijo. Zveza slovenskih organizacij meni, da bi odločanje o ključnih vprašanjih z navadno večino glasov izključevalo del koroških Slovencev iz narodne politike, s tem pa tudi slabilo substanco slovenske manjšine.

Narodni svet koroških Slovencev pa meni, da Zveza slovenskih organizacij še dalje izsiljuje. Narodni svet je sprejel predlog, naj bi Koordinacijski odbor koroških Slovencev razširili na predstavnike društva pedagogov in Slovenske športne zveze, ni pa privolil v dodatno razširitev koordinacijskega odbora in v dvotretjinsko večino pri odločanju o skoraj vseh vprašanjih.

Minister Dular je pozval k enotnosti v koordinacijskem odboru ter opozoril, da Slovenija ne bo več sprejemala večirnosti. Vse organizacije je pozval, naj najdejo oblike skupnega odločanja, sicer bodo drugi, je naglasil, odločali o vas. Minister Dular je pripomnil, da pričakuje nadaljnje pogovore v naslednjih dneh.

V tej zvezi je treba omeniti tudi izvajanja dr. Valentina Inzka, bivšega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev in sopredsednika nemško-slovenskega odbora pri celovski škofiji. V zadnji številki verskega tednika »Nedelja« dr. Inzko kritično analizira delovanje obeh krovnih organizacij koroških Slovencev in med drugim piše: »Dejstvo, da obe organizaciji priznavata Dunaj kot partnerja v vseh manjšinskih vprašanjih, jima narekuje dolžnost, da lahkomišelnost ne zapravlja legitimacije, ki so si jo koroški Slovenci težko pridobili. Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij sta opravila do danes — poudarja dr. Inzko — toliko važnega dela za razvoj koroških Slovencev, da smemo od obeh pričakovati tudi glede skupnega koordinacijskega odbora odločitve, ki jih od njiju upravičeno pričakuje slovenski narod.«

—o—

POLICIJA IN NE VEČ MILICA

Namestnik ministra za notranje zadeve v Sloveniji Milan Domadenik je izjavil, da bo njegovo ministrstvo predlagalo slovenski skupščini, naj se v postopku novega zakona za notranje zadeve uvede beseda policija namesto dosedanjega izraza »milica«. Domadenik je tudi dejal, da se v republiškem sekretariatu za notranje zadeve trenutno živahno razpravlja o prenovi celotne službe, kar bi morali opraviti do konca tega leta. Načelnik uprave za notranje zadeve mesta Ljubljana Silvo Kozlevčar je poudaril, da službe za notranje zadeve ne želi in ne more osvojiti nobena stranka, ker gre predvsem za strokovno in nadstrankarsko organizirano ustanovo.

SMRT BRUNA KREYSKEGA

V mednarodni javnosti še vedno široko odmeva vest, da je na Dunaju v 79. letu starosti umrl bivši dolgoletni avstrijski zvezni kancler Bruno Kreisky. Avstrijski predsednik Kurt Waldheim je izjavil, da ga je smrt bivšega kanclerja globoko prizadela, saj je umrla osebnost, ki ima neprecenljive zaslugе za boj za svobodo in demokracijo. Waldheim je dejal, da je Kreisky skozi desetletja odločilno zaznamoval avstrijsko zgodovino.

Bivši zahodnonemški kancler Willy Brandt je dejal, da je evropska demokracija s smrtjo bivšega avstrijskega kanclerja Bruna Kreyskega izgubila enega svojih glavnih voditeljev, socialistična internacionala pa je izgubila svojega zelo cenjenega častnega predsednika. V poročilu, ki ga je bivši kancler Brandt objavil v Bonnu, je rečeno, da sta se s Kreiskym spoznala pred 50 leti med begunstvom na Švedskem in da sta od tedaj skupno vodila boj za varnost na svetu, za napredek človeštva in za odgovorno Evropo. Brandt je predsednik Socialistične internacionale in je dejal, kako sta s Kreiskym v zadnjih časih delila zaskrbljenost zaradi stanja na Bližnjem vzhodu. Rajni Bruno Kreisky se

je po begunstvu na Švedskem po drugi svetovni vojni vrnil v domovino, kjer je med drugim bil podtajnik v zunanjem ministrstvu in se v letih 1954 in 1955 udeleževal pogajanj za sklenitev državne pogodbe, ki je naredila konec desetletni zavezniški zasedbi Avstrije. Tedaj se je odločno zavzemal, da bi Avstrija postala nevtralna država. Ko je bil avstrijski zvezni kancler, je v mednarodni javnosti vzbudila veliko senzacijo in tudi nasprotovanje vest, da bo na Dunaju sprejel predsednika Organizacije za osvoboditev Palestine Arafata. Sam Kreisky je palestinskega voditelja pričakal na dunajskem letališču leta 1979 in ga objel. Mnogi avstrijski državljani so bili tedaj zaprepaseni in izraelska država je Kreiskega obtožila, da dejansko sodeluje z mednarodnim terorizmom. Na podobne reakcije je nato naletel obisk na Dunaju libijskega predsednika Geddafija. Marsikdo mu je tudi zameril, da je leta 1975 izpustil iz ječe teroriste, ki so bili napadli sedež Organizacije držav proizvajalk petroleja na Dunaju. Ne glede na vse te kritike je treba priznati, da ga je avstrijsko ljudstvo imelo rado in da je pokojnik užival velik ugled tako doma kot po svetu.

Jubilejna DRAGA *90

XXV. ŠTUDIJSKI DNEVI »DRAGA 90.
PARK FINŽGARJEVEGA DOMA,
OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 31. avgusta 1990

17.00: Predstavitel letošnje Drage
17.30: Igor Škamperle (Trst):
NARODNOST V POSTMODERNI
MISLI
Po predavanju diskusija in družab-
nost

Sobota, 1. septembra 1990

9.00: Zasedanje osrednjega iniciativnega odbora za pripravo svetovnega slovenskega kongresa — poročila predsednika Bojana Brezigarja in tajnika Vinka Ošlaka
15.00: Srečanje slovenskih revij — uvod v prvo povojno srečanje urednikov slovenskih periodičnih publikacij po svetu
17.30: Zdravko Inzko (Dunaj):
SLOVENIJA S PERSPEKTIVE
ŠIRŠEGA SVETA
Sledi diskusija in družabnost

Nedelja, 2. septembra 1990

10.30: Janez Pogačnik (Ljubljana):
SLOVENSKA CERKEV
PRED NOVIMI NALOGAMI
Sledi diskusija
15.30: Ob petindvajsetletnici Drage
16.30: Spomenka Hribar (Ljubljana), Ivo Jevnikar (Trst), Karel Smolle (Celovec), Janez Zorec (Pariz)
Okrogla miza:
PO ZLOMU POLSTOLETNE
DIKTATURE V NOVA
SLOVENSKA OBZORJA

Po diskusiji zaključek in družabnost
Opomba: nedeljska služba božja bo ob 9. uri na prostem in jo bo daroval tržaški škof mons. Lorenzo Bellomi.

Zaradi vsebine zakona o radioteleviziji so se hudo zaostriili odnosi v KD. Govori se celo o možnosti sklicanja predčasne strankinega kongresa.

Zaključujejo se skavtski tabori

Letošnji poletni tabori, ki jih je priredila Slovenska zamejska skavtska organizacija, se zaključujejo. Tako so se že vrnili s skupnega tabora v Žirovnici pri Žireh nad Idrijo člani Slovenskih goriških skavtov. Šlo je za skupno kakih 80 pripadnikov srednje starostne dobe in njihovi voditelji, ki so se udeležili letošnjega skupnega tabora. Goriški tabor je vodila načelnica Mirjam Černic.

Tabora so se udeležili tudi člani letos ustanovljenega Združenja slovenskih katoliških skavtov in skavtinj iz Postojne, Cerknice in Ljubljane. Zanje se je tabor končal pred dnevi. Med drugim poročajo o pomembnem uspehu obnovljene slovenske skavtske organizacije v matični domovini. Načelnik Peter Lovšin je predstavil skavt-

ske delovanje v Jugoslaviji in Sloveniji na Svetovni konferenci, ki je bila v minulih dneh v Parizu. To je tudi prvi korak, ki naj bi privedel do mednarodnega priznanja slovenskega skavtizma.

Za prvi tržaški tabor, ki se ga udeležujejo izvidniki in vodnice, kot pravijo članom srednje starostne veje, iz občine Devin-Nabrežina, Sv. Križa, Mačkolj, Boršta, od Sv. Jakoba in s Katinare, pa se je tabor končal v ponedeljek, 30. julija. Udeleženci tabora B pa so se vrnili v sredo, 1. avgusta. Njihov taborni prostor pa so zasedli najmlajši člani organizacije, ki bodo na taboru vse do 10. avgusta.

V ponedeljek, 30. julija, se je končal tudi tabor, ki so ga v Ribčevem lazcu v Bohinju priredili taborniki Rodu modrega vala.

—o—

PROMET NA AVTOCESTI

Družba Autovie Venete, ki upravlja avtocesto Trst - Benetke in odcepe od Palmanove do Vidma ter od Portogruara do Pordenona, je objavila podatke o prometu v zadnjih treh dneh preteklega tedna. Minuli petek so zabeležili na že omenjenih avtocestah 110 tisoč vozil, naslednjega dne

DOM MANGART

ŽABNICE — KANALSKA DOLINA
tel. 0428/63173

Primerno izhodišče za izlete v tri dežele in pet dolin.

— — —

Nova uprava nudi za julij in september enotedenski polpenzion za 234 tisoč lir.

Umrla je gospa Ema Ples

V Devinu so v ponedeljek, 30. julija, pokopali gospo Emo Ples, ki je v 91. letu starosti umrla v četrtek, 26. julija, v Ljubljani, kjer je živela pri hčerki Tatjani. Gospa Ples je bila po rodu z Opčin iz družine Ferlugov in se je poročila z znanim devinskim hotelirjem in narodnjakom Leopoldom Plesom, ki je umrl leta 1984. V Devinu so Plesovi predstavljali, posebno v času med obema vojnama in po njej trdno oporo za slovenstvo. Pri Plesovih je namreč še pred prvo svetovno vojno in vse do prepovedi delovalo kulturno društvo »Ladja«. Njihova gostilna je sploh bila kraj, kjer so se zbirali domačini in se narodnostno ter politično osveščali.

Za Devince je bila smrt gospe Eme žalosten opomin, da se sušijo stare korenine. Pogreb, pri katerem je s petjem v sicer nekoliko okrnjeni postavi sodeloval moški zbor »Fantje izpod Grmade«, je bil dokaz, da so rajnico poznali in cenili mnogi ne le iz Devina, ampak tudi iz širše okolice. Hčeri Tatjani in ostalim sorodnikom naj tudi v imenu našega lista izrazimo globoko občuteno sožalje.

Obnovljeni sedež je končno last devinskih zborov

Ko je jeseni leta 1986 bila podpisana pogodba z devinsko-nabrežinsko občinsko upravo za dvajsetletno uporabo bivšega rastlinjaka na dvorišču otroškega vrtca v Devinu, si člani »Fantov izpod Grmade« in »Dekliškega zbora Devin« niso predstavljali, da bo nekega dne ta zgradba, ki so jo sami obnovili, postala njihova last.

V torek, 31. julija, sta župan Bojan Brezigar in Herman Antonič, predsednik zadruga »Grmada-Devin«, ki bo upravljal obnovljeno zgradbo, podpisala kupoprodajno pogodbo. Za slovenski živelj na jugozahodnem koncu devinsko-nabrežinske občine pomeni ta sedež pomembno pridobitev. Poleg obeh že omenjenih zborov vadi in deluje v njem tudi otroški zbor »Ladja«. Skavti in skavtinje pa imajo v teh

prostorih redne tedenske sestanke. Nova zadruga načrtuje za prihodnje celo vrsto kulturnih in družabnih prireditev, ki naj bi bistveno poživile delovanje v Devinu in okolici. Obnovljeni sedež nameravajo uporabiti tudi za prirejanje likovnih razstav in okroglih miz ali predstavitev knjig in za prirejanje filmskih večerov.

Za člane zadruga pomeni ta osamosvojitve velik uspeh, saj sta zbora celo vrsto let bila prisiljena seliti se iz kraja v kraj, da sta lahko razvijala svoje delovanje. Kot kaže, bo obnovljeni sedež, sedaj končno tudi v lasti »Fantov izpod Grmade« in »Dekliškega zbora Devin«, tisto jedro okrog katerega se bo v prihodnosti razvijala in po možnosti širila raznolika dejavnost obeh pevskih zborov.

je bilo na avtocesti 112 tisoč avtomobilov in drugih vozil, v nedeljo pa je po avtocestnem omrežju od Benetk do Vidma in Trsta potovalo kakih 93 tisoč vozil. Hujših zastojev ni bilo, čeprav je bilo letos za kakih 10 odstotkov več prometa kot lani v istem času. Glavna zasluga za to dejstvo je preprosto v tem, da so potniki pametno izbirali uro odhoda, glede na nasvete, ki jih je posredovala obveščevalna služba.

POLETNI CENTER V NABREŽINI

Na igrišču ŠD Sokol je bilo v teh dneh dokaj živahno, saj je na tem obsežnem travniku preživljalo prosti čas ob različnih dejavnostih skoraj 100 otrok iz različnih krajev devinsko-nabrežinske občine. Poletni center, ki obhaja letos 10-letnico delovanja, deluje v organizaciji ŠD Sokol in KD »Igo Gruden« iz Nabrežine. S finančnimi sredstvi in šolabusom sodeluje občinska uprava, nekaj prispevkov pa nudi tudi Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini. Letošnji poletni center je, ob sodelovanju desetih animatork, vodila Majda Legiša.

—o—

Ustavna komisija slovenske skupščine je odobrila predlog vlade, naj se začne postopek za spremembo ustave republike Slovenije. Na zasedanju vseh treh zborov je predlog obrazložil predsednik Peterle.

Prezgodnja smrt uglednega arheologa

Preteklo sredo smo se na pokopališču v Dornberku poslovili od Zorka Hareja ml., uglednega slovenskega arheologa in zgodovinarja. Že nekaj časa smo vedeli za njegovo hudo bolezen, ki jo je prenašal z močno voljo in upanjem, a ji žal ni bil kos. Prav to potezo njegovega pokončnega značaja so poudarili vsi govorniki, ki so se poslovili od njega pred rojstno hišo, v cerkvi in na pokopališču, kako je bil cenjen v javnosti pa je pokazala tudi velika udeležba na pogrebu.

Arheolog in zgodovinar Zorko Harej se je rodil leta 1949 v Dornberku, gimnazijo je obiskoval v Novi Gorici, filozofsko fakulteto pa v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1972 z delom »Posočje v antiki«. Leta 1975 je opravil magisterij z nalogo »Kultura kolišč Ljubljanskega Barja«, ki je bila enajst let kasneje izdana tudi v knjižni obliki. Pred odhodom k vojakom je bil nekaj časa zaposlen kot stažist asistent na katedri za predkovinska obdobja ljubljanske filozofske fakultete.

Po opravljeni vojaščini se je vrnil na Goriško, kjer je bil najprej zaposlen kot profesor na tamkajšnji gimnaziji, leta 1983 pa je bil imenovan za direktorja Zavoda za spomeniško varstvo v Novi Gorici, kar je ostal skoraj do svoje prezgodnje smrti. Pokojni Zorko Harej je pri svojih arheoloških raziskavah posegal v različna obdobja, v prazgodovino in antiko, prav tako se je zanimal za renesančna najdišča ob gradovih, zlasti za keramiko. Svo-

je temeljito teoretično znanje, podkrepljeno z zavezanostjo pisani besedi, pa je uspešno kombiniral s praktičnim delom, predvsem z izkopavanji na terenu, kjer je v primeru potrebe znal poprijeti tudi za najtežja fizična opravila. Kot direktor spomeniškega varstva je izkazoval smisel za celoto kulturne dediščine, ne le arheološke, temveč tudi umetnostne, etnološke in kulturnozgodovinske. Z nekaterimi objavami je segel tudi na področje zgodovinopis-

ja, saj je npr. pisal o novogoriški gimnaziji ob njeni 30-letnici in uredil jubilejni zbornik, prav tako je napisal kratek zgodovinski oris osnovne šole v Dornberku.

Prezgodnja smrt Zorka Hareja ml. pomeni veliko izgubo za stroko, prav tako v intimno človeškem pogledu, saj je odšel od nas človek, ki je bil vedno zvest svojemu prepričanju, do bližnjih nevsiljiv in obziren, hkrati pa predan svojemu kulturnemu poslanstvu, domači zemlji in nena zadnje slovenski pesmi. Le-ta ga je tudi pospremila na dornberško pokopališče, kjer počiva ob lani umrlem očetu.

M. V.

Slovenske šole in goriška občina

Krajevni tisk je poročal o tem, da so dela pri slovenskem šolskem centru v Gorici ustavljena zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. To je seveda vzbudilo različna ugibanja in pomisleke v javnosti, saj se je pričakovalo, da bo že letošnjo jesen prišlo do preselitve slovenskih višjih srednjih šol iz Malega semenišča v novo moderno stavbo v ul. Puccini.

Na zadnji seji goriškega občinskega odbora dne 27. julija je odbornik Slovenske skupnosti dr. Andrej Bratuž zahteval pojasnila od župana s tem v zvezi. Dr. Scaranjo je slovenskemu odborniku pojasnil vso zadevo. Dejansko je prišlo do izčrpanja zadevnih fondov. Zato se je župan obrnil na upravo Goriškega sklada (Fondo Gorizia), ki bo v ta namen dodelila vsoto ene milijarde in pol lir. Pričakuje se zato,

da bodo dela dokončana v teku tega leta, tako da se bodo prej omenjene višje slovenske srednje šole, ki so danes še v ul. Alviano (gimnazija-licej, učiteljske, trgovski strokovni zavod) lahko med božičnimi počitnicami preselile v nove prostore.

—o—

SPET ŠPORTNI ŠKANDAL V VIDMU

Pred disciplinsko komisijo italijanske državne nogometne zveze v Milanu se je pričel proces proti videmskemu nogometnemu klubu Udinese in njegovemu predsedniku Pozzu. Slednjemu očitajo, da je v pretekli sezoni hotel na nezakonit način doseči zmago svojega moštva na tekmi proti Laziu v Rimu. Obtožba naj bi razpolagala s telefonsko registracijo. Predsednik Pozzo je očitke ali obtožbe vedno zavračal. Javni tožilec pa je drugačnega mnenja in je na razpravi zahteval naslednjo kazen: odvzem osmih točk klubu v prvenstvu, ki se bo pričelo v kratkem, in triletno prepoved udeleževanja v okviru nogometne zveze za predsednika Pozza.

Sodišče je klub kaznovalo z odvzemom štirih točk, predsednik pa se ne bo smel udeleževati tri leta.

SOVJETI NE ZAGOTAVLJAJO DOBAVLJANJA NAFTE ČEŠKOSLOVAŠKI

Moskovske oblasti niso zajamčile Češkoslovaški količine surove nafte, ki so jo zahtevale oblasti v Pragi. Češkoslovaški minister za zunanjo trgovino je ob povratku iz Moskve priznal, da so bila dvodnevna pogajanja neuspešna. Moskva ni pri-trdilno odgovorila, je dejal minister, na naša vprašanja glede količine surove nafte, ki bi jo morali v prihodnosti prejemati od Sovjetske zveze.

Po obstoječih pogodbah bi Moskva morala letos dobaviti Češkoslovaški 16 milijonov in 600 tisoč ton surove nafte, vendar vse kaže, da Sovjetska zveza ne bo od dogovorjene vsote dobavila dveh milijonov in 600 tisoč ton nafte. Zaradi pomanjkanja goriva je bila češkoslovaška vlada prisiljena pred kratkim podražiti bencin za 50 odstotkov.

—o—

Za podpredsednika višjega sodnega sveta je bil izvoljen bivši krščanskodemokratski poslanec in bivši minister za šolstvo Giovanni Galloni. Star je 63 let in je po poklicu pravnik.

Delegacija Slovenske skupnosti na obisku pri novogoriškem županu

Delegacija Slovenske skupnosti z delnim predsednikom Marjanom Terpinom in pokrajinskim tajnikom ter pokrajinskim odbornikom Mirkom Špacapanom je 30.7. obiskala novogoriškega župana Sergija Peljhana. V daljšem razgovoru je bil govor o pobudah novogoriškega župana za uvrstitve sodelovanja med Gorico in Novo Gorico. Delegacija Slovenske skupnosti je podčrtala, da se je stranka vedno zavzemala za uvrstitve sodelovanja in aktivno pripomogla k vsem dosedanjim pobudam tudi v okviru goriškega občinskega odbora z delom dosedanjega odbornika Bratuža, ki ga bo nadaljeval bodoči odbornik Breščak.

Glede pobude za ugotavljanje usode deportirancev ob koncu vojne, je delegacija Slovenske skupnosti podčrtala, da se ugotavljanja ne smejo omejiti samo na ta žalostni primer v okviru revolucije, ampak mora upoštevati širši okvir vseh žrtev, ki jih je povzročil tudi fašizem. Na vabilo Slovenske skupnosti bo septembra novogoriški župan obiskal Gorico in se seznanil s celotno stvarnostjo slovenske narodnostne skupnosti.

—o—

Z izglasovanjem zaupnice Andreottijevi vladi je poslanska zbornica tudi odobrila zakonski osnutek, ki ureja radiotelevizijski sistem v državi.

Katoliška knjigarna - Gorica

Z NOVO UPRAVO SLOVIMPEX

nudi odjemalcem vse, kar učenci in dijaki potrebujejo za šolo; ima bogato izbiro pisarniških potrebščin; ima na razpolago najnovejše slovenske knjige; je bogato založena z devocionalijami in vsemi nabožnimi predmeti.

Gorica, Travniki, 25 — Tel. 0481/84407

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Slovensko kulturno poletje - z nemškim in avstrijskim doprinosom

Kulturni koledar je sredi letošnjega slovenskega prelomnega poletja dovolj pester in razgiban. V Galeriji Dolenjskega muzeja v Novem mestu je bila do 23. julija odprta izjemno zanimiva razstava o »Slovenskih likovnih ustvarjalcih po svetu«. Pripravila jo je dr. Irene Mislej, upoštevana pa so bila dela Franceta Ahčina, Bare Remeca in Viktorja Sulčiča iz Argentine, Franceta Goršeta, Bogdana Groma, Ivana Jagra

in Gregorja Peruška iz Združenih držav Amerike, Božidarja Kramolca iz Kanade ter Stanislava Rapotca iz Avstralije. V spremni besedi, ki je natisnjena v preglednem razstavnem katalogu, je znani slovenski umetnik Marjan Tršar zapisal, »da je slovenska pomlad... s sprostitevjo, s pluralizmom vseh vrst izražanja in raziskovalnih hotenj jela ne le brisati "bele lise" v nedavni zgodovini in razjasnjevati kopico "tabuiziranih

tem", ki so žele v nekakšni zgodovinski karanteni, marveč tudi omogočila, da smo končno začeli dejansko uresničevati že dolgo oblikovano načelo o enotnem slovenskem kulturnem prostoru.« Pričujoča razstava je kljub skupnemu imenovalcu — predstavitvi starejše slovenske likovne generacije iz obeh Amerik in Avstralije — po obliki in vsebini zelo heterogena, vendar učinkuje zaradi pestrosti delno za Slovence eksotičnih motivov sveže in bodrilno, čeprav so se le redki na razstavi upoštevanji umetniki podali na področje eksperimenta in oblikovnih inovacij. V svet slovenskega svetovnega izseljenštva vodi tudi razstava o ameriški Slovenki, pesnici, pisateljici in dolgoletni urednici newyorškega slovenskega tednika »Glas naroda« Ani Praček Krasni v Kulturno-informacijskem centru v ljubljanskih Križankah.

Na veliki razstavi »1. Grand Prix risbe« v ljubljanskem tivolskem gradu sodelujeta poleg umetnikov iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Italije in Avstrije tudi Michaela Schleuning in Horst Thürheimer z Bavarskega. Oba nemška umetnika postavljata v ospredje material, na katerem ustvarjata, in uporabljata različne mešane tehnike. Sodelujejo tudi številni Avstrijci, med drugim Alois Köchl in Franz Motschnig s Koruškega ter Gernot Baur in Hannes Priesch iz Štajerske. Zanimive so matematično diferencirane variacije linij in plasti na risbah Hrvata Miroslava Šuteja. Prvo nagrado je prejela oblikovno moderna mlada slovenska umetnica Jana Vizjak.

Pomembnejša je tudi razstava o sodobnem avstrijskem arhitektu Antonu Schweighöferju, ki so jo odprli v prostorih Mestne galerije na področju prenovljene in kulturno oživiljene Stare Ljubljane pod Gradom. Schweighöfer je zagovornik odprte, socialne in praktične sodobne arhitekture. Gradil je v Berlinu in na Dunaju, v nižjeavstrijskih Hornu in Mistelbachu ter drugod.

Naj poleg imenitnega pregleda Chagalovih knjižnih ilustracij v Cankarjevem domu še omenim razstavo oblikovno in predvsem barvno zelo razgibanih in učinkovitih velikih slik mladega Tuga Šušnika, ki so jih odprli v nekdanji ljubljanski konjušnici in sedanji Galeriji Eqrna, ter retrospektivo jugoslovanske umetnosti tega stoletja iz zbirke Moderne galerije v isti galeriji pri Tivoliju, kjer je nedavno razstavljal tudi Nemec Bernd Zimmer. Ob koncu velja poudariti, da so 16. julija v Mariboru odprli spominsko razstavo o velikem, lani umrlem slovenskem umetniku Božidarju Jakcu.

Lev Detela

Izšla je 110. številka Primorskih srečanj

Zadnja številka Primorskih srečanj, revije za družboslovje, gospodarstvo in kulturo, ki izhaja tik za mejo, vsebuje tudi tokrat vrsto zanimivih člankov, razmišljanj in razprav. Mnogo jih je posvečenih sedanjemu političnemu trenutku v Sloveniji in iz njih je mogoče razbrati strah pred prihodnostjo in dvome v to, da bo kar čez noč prišlo do napovedanih bistvenih sprememb v strukturi in življenju v Republiki Sloveniji. Omembe vreden je prispevek Mira Kocjana o slovenski kulturi v novih političnih razmerah. Avtor poudarja, da prehod v večstrankarstvo odkriva vrsto neznank na področju kulture. Zdaj, ko odpiramo vrata večstrankarskemu parlamentu, pravi avtor, je kultura kot najbolj izpostavljena človekova dejavnost zašla v krizo, ki zanesljivo ne bo trajala le kratek čas. Ta kriza pa je vsekakor dobrodošla, zdrava, in to zaradi tega, ker je bila dosedanja usmeritev kulture enostranska in zgrešena, poudarja Kocjan. Na dlani je, da bo morala v prihodnje politika nehati predpisovati kulturi »cilje in ideje«, kot v zadnjem času ugotavljajo tudi nekateri slovenski časopisi. Kulturo so namreč doslej preprosto »usmerjali«, pravi avtor. Nova politika, ki bo nastala v večstrankarskem sistemu, pa naj bi kulturo le »omogočila«. Izhodišče bi moralo biti le to, da je slednja glavni razvojni dejavnik, tako rekoč izkaznica narodove zrelosti in sposobnosti. Treba pa bi bilo primerno razmahniti tudi družbeno skrb za kulturo, piše še Miro Kocjan in ob koncu opozarja, da bo pluralna demokracija v Sloveniji razširila obzorja tudi v stikih s slovensko narodnostno skupnostjo v zamejstvu. Na tem področju lahko kultura resnično postane zastavonoša novih idej, iniciativ, predlogov in sploh dragocenih vezi.

Eden od člankov v tej poletni številki Primorskih srečanj je posvečen Slovenskemu raziskovalnemu inštitutu iz Trsta, ki je lani zabeležil petnajstletnico svojega obstoja. Avtorica Metka Lovrič navaja najvažnejše podatke o tem inštitutu od ustanovitve do današnjih dni. Alenka Peric pa je za to številko te primorske revije napisala članek o glasbeniku Viktorju Soncu, soustanovitelju in dolgoletnemu vodji tržaške Glasbene matice. Zapis vsebuje podatke o njegovem življenju, pedagoškem in skladateljskem delu. Sonc se je ukvarjal obenem tudi z literarno kritiko, bil pa je tudi dirigent in zborovodja. Obenem velja omeniti še zapis Rafka Dolharja o dveh knjigah Maria Gariupa o Kanalski dolini. Več strani Primorskih srečanj je posvečenih tudi literaturi; v reviji so objavljena pesniška in

prozna dela slovenskih, predvsem sodobnih avtorjev.

Na zadnji strani revije je zanimivo prebrati še tekst Lucijana Vuge z naslovom »Strah me je obetov: vse bo treba postaviti na nove osnove«. Pisec se predvsem sprašuje, kaj pomeni to »novo«. Ali to pomeni, da bodo v Sloveniji ponovno pričeli z eksperimenti za oblikovanje primerne politične in gospodarske ureditve? Večina novih političnih sil pomirljivo odgovarja, da eksperimentiranje ne bo potrebno, ker se je pač mogoče zgledovati po preizkušanih in uspešnih sistemih. Če pa povrtamo naprej, piše Vuga, se moramo nujno vprašati, kateri konkretni preizkušeni, dokazano uspešni sistem bomo uvedli. Morda švicarski ali švedski, nemški, italijanski, ameriški, angleški? Določenega odgovora na to vprašanje ni, poudarja avtor članka, ker ni mogoče presajati nobenega družbeno-gospodarskega sistema, ko pa je vsak zase specifičen in celovit. V okviru načelno tržnega, parlamentarno-demokratskega sistema bo treba zgraditi temelje svojega lastnega sistema. Pri tem seveda ne bo šlo brez neke originalnosti, ki terja inovativnost in s tem tudi tveganje eksperimentiranja. Avtor se ob koncu članka zaskrbljeno sprašuje, ali bo imela Slovenija dovolj časa in sredstev na razpolago za takšno postopno uvajanje novega sistema.

(hj)

Uspeh dveh razstav, posvečenih Van Goghu

V Amsterdamu sta se v nedeljo, 29. julija, zaključili »razstavi stoletja«, posvečeni enemu izmed največjih slikarjev vseh časov: Vincentu Van Goghu. Pripravili so ju v okviru praznovanj ob stoletnici smrti slavnega umetnika. Od 30. marca, ko so ju odprli, si ju je ogledalo več kot milijon ljudi. V amsterdamskem muzeju Van Gogh, kjer je bilo na ogled 135 najbolj znanih del slavnega slikarja, je bilo nad 800.000 obiskov, medtem ko je bilo v muzeju Kroller-Muller, približno 100 kilometrov od Amsterdama, okrog 200.000 obiskovalcev. V slednjem je bilo na ogled okrog 250 risb slavnega slikarja, sicer manj znanih, ampak visoke umetniške vrednosti.

Organizatorji so pri pripravi razstav upoštevali želje umetnika, še posebno tiste, ki jih je izpovedal v svoji korespondenci z bratom Theom. V Amsterdamu so bila dela, ki so jih prispevali ameriški, angleški in francoski muzeji, poleg za-

sebnih kolekcij in stalne amsterdamske zbirke. Med drugim so si obiskovalci lahko ogledali mojstrovine, kot so npr. »Jedci krompirja«, »Sončnice«, »Iris« in še mnoge druge. Obiskovalci so si morali vstopnice zagotoviti vnaprej, pri njihovem nakupu pa so morali povedati točen dan in uro obiska, ki je vsekakor lahko trajal največ dve uri. Ob zaključku razstav so organizatorji povedali, da se je omenjeni sistem zelo dobro obnesel in da so z njim preprečili dolge vrste ljudi pred vhodom. Največ vstopnic so prodali v Franciji, in sicer okrog 300.000, ter v Italiji in v Španiji, kjer je bilo po 100.000 naročil. Med drugim je izšel katalog o slavnem mojstru v kar petih jezikih, ki je šel zelo dobro v prodajo. Še kratka zanimivost v zvezi z razstavama: zavarovali so ju za skupno vrednost 6 milijard florintov oz. za več kot 4.000 milijard lir, za njihovo pripravo pa so potrošili okrog 25 milijonov florintov, to je skoro 15 milijard lir.

Knjiga D. Jelinčiča »Zvezdnate noči«

Nizu knjig med Slovenci zelo priljubljene literarne zvrsti — planinske književnosti — se je pred kratkim pridružilo še eno delo z naslovom »Zvezdnate noči«, ki je nastalo izpod peresa Dušana Jelinčiča. Knjiga je izšla v zbirki Leposlovje, izdalo pa jo je Založništvo tržaškega tiska.

Avtor je to svoje literarno delo zasnoval v obliki dnevnika, ki ga je pisal v prostem času med svojim napornim alpinističnim podvigom. Odprava »Karakorum 86«, ki se je je udeležil Jelinčič, je bila ena najuspešnejših jugoslovanskih odprav, saj so njeni člani osvojili dva osem-tisočaka. T. Česen pa je prvenstveno začrtal smer, ki se sedaj imenuje »jugoslovanska«, na 8611 m visoki gori K2. Avtor knjige pa je dosegel vrh mogočnega osem-tisočaka Broad Peaka (8047 m). Nanj se je povzpел 4. avgusta 1986 in postal tako prvi planinec v deželi Furlaniji Juljski krajini, ki je doslej dosegel vrh osem-tisočaka.

To, zaradi vznemirljivih dogodkov že samo po sebi dovolj zanimivo gradivo, je Jelinčič opremil s svojimi osebnimi razmišljanji. Navadno je pisatelj izkoristil neko doživetje kot izhodišče za svoje misli, ko so se mu v tej svojstveni himalajski pokrajini kar same vsiljevale. Delo je sestavljeno kot mozaik dogodkov, občutkov in razmišljanj. »Zvezdnate noči« obenem odlikujeta kozmopolizem in precejšnja razgledanost, zato bi bila knjiga zanimiva tudi za druge narode.

Zelo živa so avtorjeva opisovanja značaja tovarišev, njihovih reakcij in vedenja v ključnih situacijah. Včasih ima bralec občutek, kot da alpinistov v določenih trenutkih ne zanima usoda ostalih članov odprave, saj je v njihovih srcih samo ena želja, ki je močnejša od vseh strasti in celo od nagona po samoohranitvi — doseči vrh. V gorah postanejo ljudje čisto drugačni kot v dolini in na višini osem tisoč metrov pride na dan druga, neznana in neslutena plat človeka. Treba je še povedati, da je Jelinčičeva knjiga jezikovno in stilno na zelo dobri ravni.

Spretno besedo k »Zvezdnatim nočem« je napisal prof. Marijan Krišelj, ki uvodoma pravi, da se po kakovosti in uspehu alpinistične, planinske ali odpravarske literaturi Slovenci lahko uvrščamo med najbolj eminentne narode, ki gojijo to zvrst književnosti. Prof. Krišelj piše, da »imamo pred seboj tekst, ki dopolnjuje v stilnem pogledu in v sporočilno kakovostnem, slovensko odpravarsko literaturo. V svojstem fabularnem dogajanju pa prestopa bregove province in jo vklaplja v svetovne tovrstne vsebine, predvsem zavoljo vsebine povedanega, ker avtor z globino svojih razmišljanj prebije to mejo in ozkost, kar je treba še posebej poudariti. Tekst bi

morali brati tudi drugi narodi z enakim dopadanjem... Tako pričujoči tekst gotovo predstavlja spet eno opaznih novin v odpravarski literaturi ne samo za naše razmere, pač pa tudi za razmere, s katerimi se soočajo druge alpske dežele.« »Tudi vprašanje, zakaj hodimo v gore, je v tem zapisu bolj ali manj naravnost zastavljeno,« piše prof. Krišelj. »Odgovor pa tiči v celoti, ker ga na dlani ni, niti ga ni tedaj, ko se trudimo, da bi z morebitnim odgovorom oblikovali že samo definicijo, katere potrebo sproža to vprašanje. Vse ostaja na nas samih, na naši presoji, torej v klasičnem smislu, odprto vprašanje tega svojvrstnega človeškega problema.«

O avtorju samem naj povemo, da je diplomiral na filozofski fakulteti tržaške univerze iz moderne književnosti in jezikov, po poklicu pa je časnikiar. Ljubezen do gora je podedoval od svojega očeta Zorka Jelinčiča, znanega alpinista in soplezalca Klementa Juga. Dušan Jelinčič piše prozo, esejistiko, razprave za slovenske literarne in alpinistične revije. Med njegovimi deli naj omenimo monografsko »Zgodovino SPD Trsta«, leto kasneje pa je napisal potopisno »Srečanje nikjer«. Tržaška slovenska radijska postaja je predvajala tudi njegove novele »Odhajanja«, ki doslej še niso bile objavljene. Obenem je Jelinčič tudi soavtor člankov o vsebini in pomenu planinarstva in alpinizma »Naša alpinistična misel« iz leta 1988.

(hj)

Zaskrbljujoče stanje italijanskih gozdov

Italijansko ministrstvo za kmetijstvo je pred meseci naročilo satelitsko analizo 'zdravstvenega stanja' italijanskih gozdov. Te podatke so dopolnili s terenskimi pregledi gozdarskih stražnikov; dokončne analize so pokazale dokaj zaskrbljujoče stanje.

Onesnaženje, kisli dež in najrazličnejše bolezni, ki napadejo ošibela drevesa, so prizadela že 43 odstotkov italijanskih gozdov. V zadnjih letih, tako trdijo gozdarski izvedenci, se je povečala tudi sečnja, žal pa se velikokrat zgodi, da sekajo vsevpred in s tem povzročajo veliko škodo.

Vendar to ni največji problem italijanskih gozdov. Najbolj uničujoč dejavnik so požari. V prvih šestih mesecih letos so za beležili 3.200 požarov, ki so prizadeli v hujši ali lažji obliki kar 42.000 hektarov gozda. V Italiji, trdijo gozdarski izvedenci, se nadalje posveča premalo pozornosti pogozdovanju uničenih površin oziroma pogozdovanju opuščenih njiv. Tako je pomenljiv podatek, da so le 5.600 hektarov površin, od skupnih 165.000, na katerih so lani opustili pridelovanje žitaric, na osnovi zakona, ki dodeljuje finančne prispevke ti-

dalje na 8. strani ■

Uspeh za naše vinogradnike

Mednarodna komisija za ocenjevanje vin za 36. mednarodni vinogradniški-vinarski sejem Vino 90 v Ljubljani je sredi julija ocenila prispele vzorce in izbrala šest šampionov ter podelila 66 velikih častnih diplom z veliko zlato medaljo ter celo vrsto častnih diplom z zlato in srebrno medaljo in nad 200 častnih diplom in 6 priznanj za sodelovanje.

Med nagrajenci je tudi 11 vinogradnikov iz tržaške pokrajine. To dejstvo dokazuje, da je v prvi vrsti močno napredovala kletarska kultura na tržaškem Krasu. Na letošnjem sejmu, ki bo do 2. septembra, sodelujejo vinogradniki Kmečke zveze in Zveze neposrednih obdelovalcev, za urejanje raznih strokovnih zadev pa sodeluje tudi Tržaška trgovinska zbornica, ki

je poskrbela za samostojen razstavljalni prostor, na katerem bodo poleg kraških vinogradnikov sodelovali tudi člani Vinarske zadruge »Brda«.

Veliko zlato kolajno so prejeli Anton Bole za prošek, Srečko Štolfa za malvazijo in Ida Petelin prav tako za malvazijo, srebrno kolajno pa sta prejela Silvano Ferluga za Sauvignon in Boris Škerk za vitovsko garganjo. Častno diplomu za rebulo je prejela zadruha »Brda«. Irma Purič, Srečko Štolfa, Josip Milič, Boris Škerk, Stanko Milič in Anamarija Škabar so prejeli častno diplomu za teran, Zoran Parovel za malvazijo, Ida Petelin za vitovsko garganjo, Rado Milič pa za namizno belo vino.

Gre torej za pomembno ovrednotenje kraških vin.

Slavistično društvo Slovenije ob izidu Pravil slovenskega pravopisa

Nedavno je bila slovenska javnost preko sredstev javnega obveščanja seznanjena z izidom Pravil slovenskega pravopisa. Kot je znano, je uporabnikom slovenskega jezika, Slovincem doma, v zamejstvu in po svetu, prepotreben normativni priročnik, nastajal daljše obdobje; drugi, praktični del, pa bo še predmet temeljitih strokovnih razprav.

K oblikovanju strokovne ravni Pravil slovenskega pravopisa so bili v krog raziskovalcev — jezikoslovcev in normativnih

slovníčarjev — pritegnjeni za pomembno skupno stvar zavzeti slovenski kulturni ustvarjalci, ki so prispevali vrsto upoštevanih pripomb ob posameznih zapletenih vprašanjih.

Slovenski pravopis je tako kot pravopisi drugih evropskih narodov oziroma knjižnih jezikov rezultat zakonitosti razvoja knjižnega jezikovnega sestava, v določenih, sistemsko težje opredeljivih pojavih stvar dogovornosti, tako imenovane jezikovne konvencije, pa tudi vzdrževanja

upravičenih »stalnic« dosedanje pravopisne norme. Določa ga torej splet knjižnih jezikovnozgodovinskih, zvrstnih in sociolingvističnih dejavnikov, ki morajo biti ustrezno upoštevani.

V dobrem stoletju od Levčevega Slovenskega pravopisa do danes še noben Slovenski pravopis v slovenskem kulturnem prostoru ni bil sprejet brez žolčnih polemik, kritik, satiričnih puščic. Malodane vsak dorasel, povprečno izobražen, pišoč obččan je prepričan, da ima o jezikovnih vprašanjih svoj prav, saj zna slovensko. Toda — eno je jezik uporabljati, drugo je jezik normirati. Določanje pravopisnih pravil slovenske knjižne norme ob trajno spreminjajoči se govorni podobi slovenskega jezika ni tako preprosta zadeva.

ZASKRBLJUJOČE STANJE ITALIJANSKIH GOZDOV

■ nadaljevanje s 7. strani

stim kmetovalcem, ki bi orno zemljo, na kateri so pridelovali žitarice, pustili počivati, namenili pogozdovanju. Gre za skromnih 3,47 odstotka opuščene površine. Kakih 26 odstotkov so namenili kolobarjenju, nadaljnjih 22% so posejali z mešanici trav in jih bodo torej namenili za travnike in pašnike, ostalih 45% opuščenih njiv pa preprosto »počiva«. Te bodo po nekaj letih ponovno preorali in posejali žita.

Italijanski gozdarski izvedenci nadalje ugotavljajo, da sedanja italijanska zakonodaja o zaščiti okolja močno omejuje smotrno gozdarjenje in v prvi vrsti čiščenje in redčenje mlajših gozdnih sestojev. Izrazili so zato potrebo, da bi italijanski parlament posegel in spremenil dosedanje sila nepopolne in nesmotrne zakone, ki onemogočajo smotrno izkoriščanje gozda in posredno tudi povzročajo opuščanje pogozdovanja ter izboljšanja drevesnega sortimenta italijanskih gozdnih sestojev. Izvedenci nadalje predlagajo, naj bi čim prej posodobili protipožarno službo in zaostri nadzorstvo gozdov v obdobjih, ko so požari najbolj pogosti. Država je zaenkrat zagotovila samo, da bo razpisala natečaj za sprejetje v službo gozdarskih straž.

VELIK USPEH JUGOSLOVANSKE KOŠARKE

Na igrah Goodwill Games ali dobre volje je Jugoslavija osvojila zlato kolajno v košarki. V finalu so Radja, Kukoč in ostali premagali Združene države z izidom 85:79. Jugoslavija je torej solidna tudi brez Dražena Petrovića, Divača in Vrankovića. Prva dva se bosta vsekakor pridružila reprezentanci, ki bo igrala na svetovnem prvenstvu v Argentini.

V zvezi s srečanjem z Američani pa gre podčrtati presenetljiv podatek: največ točk — 21 — je za plave dosegel Slovenec Jure Zdovc, ki je sicer bolj obrambni igralec. Odlično je igral tudi Kukoč, medtem ko je moral Radja zapustiti igrišče zaradi petih napak dobrih pet minut pred koncem srečanja.

—o—

Član predsedstva republike Slovenije Ivan Oman se mudi na obisku v Kanadi in ZDA. Njegov obisk pomeni velik praznik za slovenske izseljence. Ivan Oman je tudi predsednik Kmečke zveze.

Ansambel Rolling Stones in italijanska publika

Če bodo slavni Rolling Stonesi še nastopali tudi v prihodnjih letih, se ne bodo tako zlahka vrnili v Italijo. Po mnenju mnogih je to najboljši rock ansambel vseh časov in njegovi člani, čeprav petdesetletniki, še vedno ohranjajo, vsaj po svetu, nekdanjo slavo. V Italiji pa so Mick Jagger in tovariši dosegli neuspeh. Za zvezdnike, ki že skoro trideset let nastopajo tudi pred več kot stotisočglavo množico oboževalcev, je pomenil rimski nastop pred več kot dvajsetisočglavo publiko velik neuspeh. Zaradi slabe predprodaje vstopnic so odpovedali tudi turinski nastop.

Kaj se torej dogaja z italijansko mladino, da tako zanemarja Micka Jaggerja in tovariše? Mnenja so različna. Nekateri trdijo, da je krivo predvsem poletje, ker so šole zaprte in je mladina na počitnicah, kakor tudi, da so cene vstopnic previsoke in da so italijanski mladostniki potrošili že dovolj denarja za gledanje tekem svetovnega nogometnega prvenstva. Delno bo to držalo, vendar so verjetno razlogi le nekoliko globlji. Italijanski najstniki vse bolj odklanjajo glasbo izpred dvajsetih ali tridesetih let in poslušajo bolj aktualne popevke ali skladbe. Če kdo izmed njih privilegira tovrstno glasbo, v družbi ni moderen oziroma aktualen. Poleg tega, res-

nici na ljubo, kako naj se današnji petnajstletnik prepozna npr. v Micku Jaggerju ali Ronu Woodu, ki sta skoro dve generaciji starejša? Ko so bili Rolling Stonesi na višku slave, omenjeni petnajstletnik še ni bil niti rojen.

Takšni naj bi torej bili morebitni vzroki za »italijanski neuspeh« tega slavnega ansambla. Zakaj pa je do tega prišlo le v Italiji, je vprašanje, ki bi zahtevalo globljo sociološko analizo.

(DAR)

—o—

NOVO ŠOLSKO LETO

Čeprav smo sredi poletnih počitnic, je italijansko ministrstvo za šolstvo že objavilo splošna določila o novem šolskem letu. Pouk v vrtcih in šolah vseh stopenj in vrst se bo začel v sredo, 19. septembra. Božične počitnice bodo trajale od 21. decembra do 5. januarja prihodnjega leta; velikonočne počitnice pa so določene za obdobje od 28. marca do 3. aprila. Šolska skrbništva bodo imela na razpolago še štiri proste dneve, ki pa jih bodo smela deljevati na osnovi krajevnih potreb, navad ali značilnosti, verskih ali zgodovinskih praznikov in jubilejev.

STATUS SRBOV NA HRVAŠKEM

»Če bo Jugoslavija še dalje federativna, bodo Srbi ter Hrvati zahtevali samo kulturno avtonomijo. Če pa bo postala konfederacija, bodo naše zahteve — je te dni poudaril v Zemunu predsednik Srbske demokratske stranke Jovan Rašković — veliko ostrejša.« »Prizadevali si bomo namreč za politično avtonomijo. Če bi se Hrvaška odcepila, pa imajo Srbi na Hrvaškem pravico, da se na referendumu izrečejo, s kom, kako in na čigavem ozemlju bodo živeali.«

Vsi trije zbori hrvaškega parlamenta so 26.7. po naglem postopku odobrili zakon o ustanovitvi hrvaške tiskovne agencije »Hina«. Za njeno ustanovitev in začetno dejavnost bodo iz republiškega proračuna zagotovili tri milijone in pol dinarjev.

—o—

Uslužbenci Založništva tržaškega tiska so dosegli sporazum z ravnateljstvom in tako prekinili stavko. Primorskega dnevnika ni bilo od sobote, 21. julija, do sobote, 28. julija.

SLOVENIJA IN SLOVENC NA KOROŠKEM

Predsednik komisije za mednarodne odnose slovenske skupščine Matjaž Šinkovec je bil na obisku na Koroškem, kjer se je sestal s predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev in s predstavniki Zveze slovenskih organizacij. Namen obiska je bil seznaniti obe osrednji organizaciji koroških Slovencev, kako si slovenska skupščina zamišlja nadaljnje odnose med matico in Slovenci izven meja Slovenije. Govor je bil predvsem o oblikovanju Koordinacijskega odbora koroških Slovencev, oziroma določitvi drugih oblik povezovanj. Komisija za mednarodne odnose slovenske skupščine bo jeseni razpravljala o konceptu politike republike Slovenije do zamejskih Slovencev. Matjaž Šinkovec je povabil predstavnike obeh organizacij na Koroškem, naj se udeležijo seje skupščinske komisije, ko bo ta obravnavala problematiko odnosov med Slovenijo in zamejstvom.

Vsi se moramo zavedati, da so določene pravopisne preobrazbe nujne in da jih mora celotna družba sprejeti. Zahtevajo jih veljavne jezikoslovne teoretične podlage, nova spoznanja o delovanju jezikovnega sestava, vedenja o dosedanjih stopnji pisne ustreznosti vseh jezikovnih zvrsti, zlasti njenih pomanjkljivosti. Namen posodobljenega Slovenskega pravopisa je odpraviti pomanjkljivosti, obenem pa uveljaviti novosti, ki jih narekuje široka sodobna medjezikovna, mednarodna komunikacija.

Brez splošno sprejetih, priznanih in dosledno upoštevanih normativnih pravil knjižnega jezika zgledna raven pisnega izražanja v javnosti in zasebno ne more biti

dosežena. Zato seveda pravopisna določila obvezujejo vse občane, posebej ustvarjalce vseh jezikovnih zvrsti, ki jih, če so zares tvorni, občasno tudi presegajo in tako utirajo knjižnemu sestavu nova razvoja pota. Zato je vsako toliko časa potrebna »revizija« pravopisa, ki spričo »narave predmeta« težko dohaja raznovrstno zvrstno dinamiko knjižnega razvoja v času.

V dobri stvari, ki je zahtevala veliko strokovnih in organizacijskih naporov, tudi družbenih finančnih sredstev, se stanovsko društvo, Slavistično društvo Slovenije, obrača na vso slovensko piščo in pisno kulturo oblikujočo javnost: na pedagoške delavce, novinarje, pisatelje, znanstve-

nike in praktike vseh strok, upravno-uradno osebe, politike, duhovnike, vojaške strokovnjake ... z vzpodbudo, da sprejmejo Pravila Slovenskega pravopisa kot splošno veljavna, obvezujoča, jih dosledno in smiselno glede na značaj besedila udeležujejo v območju slovenske knjižne norme. Tako bomo vsi skupaj prispevali k zaželeni in potrebni dovršenosti izražanja slovenske pisne in tiskane besede.

Da bo lahko ta pozitivni družbeni namen dela dosežen, pa je nujno čimprej oskrbeti vsem jezikovnim uporabnikom dostopno cenejšo, žepno izdajo Pravil Slovenskega pravopisa.

(Iz revije »Naši Razgledi«)